

nové bratrské listy

2005/IV

*Mějte se na pozoru před každou chamtivostí,
neboť i když člověk má nadbytek, není jeho
život zajištěn tím, co má.*

z obsahu:

**Jak se prát se zlem
Co křesťané dostávají - naději
Z dějin protektorátu IV
Misie JB k Čerokézům (4)
Události v seniorátě
Česká duchovní píseň
Příloha: O původu jednoty (4)
Ráj srdce**

obsah

UDĚLÁME V KOREKTUŘE

biblická úvaha

Nebojte se - uvolněte se (*B. Kejř*)

Údržba a misie (*J. Morten*)

co křesťané dostávají

3. Chlubíme se utrpením (*H. Jalušková*)

dějiny

Kapitoly z dějin protektorátu III

Práce pro říši (*J. B. Uhlíř*)

Český misionář 2 (*J. Halama st.*)

Jubileum Přemysla Pittra (*M. Matouš*)

Krátké kalendárium (*Veritas*)

unitas Fratrum

Misie JB k Čerokézům III.

(*D. Crews a R. Starbuck*)

Nejen o obětaovsti britských sester

(*M. Ulrichová*)

Jednota bratrská na Jamajce

Ze zajateckého tábora do kostela JB naš seniorát

Jarní SMOS 2005

(*I. Kovaříčková, A. Nejmanová*)

Mnoho loučení (*J. Polma*)

Odešla (za ses. B. Hlouškovou)

ekuména

Jan Heller dovršil 80 let (*M. Matouš*)

Oblak svědků (J. Heller o J. Husovi)

Komise pro rekatolizaci v Čechách

příloha

Jan Jafet - O původu jednoty 4

Ráj srdce (*připravuje M. Matouš*)

Tento církevní časopis pro své členy a přátele vydává OCHRANOVSKÝ SBOR při ČCE v Praze.

Adresa: Hálkova 5, 120 00 Praha 2,

tel: 224 941 870

e-mail: uf.praga@netforce.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Mezi každým vydáním našeho časopisu se, žel, ve světě stávají věci, které nás zasahují a nenechávají nás chladnými... A tak bychom mohli zmiňovat např. bombové útoky v Londýně, tragické dopady hurikánu zvl. na město New Orleans, vystěhování židovských osadníků a mnoho dalšího. Ale i když máme být jako křesťané citliví k utrpení druhých, i když nemáme netečně přehlížet neštěstí ani těch nejvzdálenějších, i když se nesmíme smířovat s žádnou formou krutosti a pohrdáním lidského života a jeho důstojnosti - protože k tomu nás vede zvěst přicházejícího Božího království, přece jen zaměření našeho časopisu je jiné. A tak myslíme na všechny ty, kteří ve světě procházejí těžkými zkouškami, kteří jsou zranění, kteří přišli o své blízké, kteří utrpěli velké ztráty a život se jim převrátil - ale nepřehlížejme ve svém nejtěsnějším okolí ty lidi, kteří také mají nějaké problémy a kterým bychom mohli prospět i svými všelijak omezenými silami. Protože o to konec konců jde: ne o náš sou-cit, ale o činy, o konkrétní akce.

A jistěže naši pomoc, naši tělesnou účast potřebují i naše sbory, naše církve, ke které se hlásíme. A o níž máme leckdy zcela jasné představy, jak by měla vypadat, jak by měla být přitažlivá, co by se v ní mělo dělat, komu by měla pomáhat, jak... ne, nemusím se rozepisovat. Asi to možná všechno také znáte z vlastní zkušenosti jako já. Víme, jak by se církev měla projevovat, jak by měla jednat, čeho se držet, jak by se v ní lidé měli dobře cítit. Ale od koho to čekáme? Kdo to bude vytvářet, když ne my?! My, kteří leckdy z ne dost vážných důvodů chybíme ve společenství, kteří prostě jen vezmeme na vědomí, že někdo z našich sester a bratří je nemocný... Přejí nám všem, abychom uměli vnímat bolesti i na druhém konci světa, ale abychom dokázali jednat v dosahu naší působnosti. S bratrským pozdravem

Bohumil Kejř

biblická úvaha

Jak se prát se zlem

Nikomu neoplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odpálacet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán. Ale také: jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasýť ho a má-li žízeň, dej mu pít. Tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti. Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem. (Římanům 12, 17-21)

Dvanáctá kapitola Pavlovy epištoly do Říma je kapitola, můžeme říci, etická. Pavel tu načrtl základní rysy praktického života ve víře. Však ekumenický překlad právě takto kapitolu nadepsal - rysy křesťanského života.

Na začátku stojí výzva, abychom dávali svůj život do služby pro Boží království. To je východisko života, který se může zvat křesťanským. Obětavá služba, ve které jde o pomoc, záchranu, proměnu života ve společenství. K takové službě je člověk doveden proměnou, obnovou ve víře (jak o ní mluví verše 2 a 3), potom přijetím svěcené služby a rozvinutím darů (verše 4-8). V této nové perspektivě, nebo na této nové životní cestě je nám dáno společenství, ve kterém můžeme nacházet odpočinek, povzbuzení, napomenutí a novou orientaci ve věcech, ve kterém můžeme prožívat nejhlubší lidskou vzájemnost a solidaritu, společenství církve. A o něm mluví verše 9-16.

Nejprve tedy Pavel připomene, jakou zvláštní bohatost obdarování může křesťan v církvi zažívat a přijímat. Může - ale zdaleka ne vždycky to tak je, ne vždycky je situace třeba jen vzdáleně podobná tomuto epistolnímu vypsání. Leckdy je třeba hodně námahy, abychom přes konkrétní situaci ve sboru a v církvi byli schopni s apoštolem pohlédnout na vzácnost toho, co nám Bůh v církvi dává.

To ovšem vůbec není všechno. Až sem šlo o křesťana a jeho spoluvěřce, o církev a její vnitřní život, který je jistě důležitý, ale není sám cílem. Je tu úkol ve vztahu k ostatním lidem, úkol svědecký. Ten je vlastním posláním křesťanského společenství.

My jsme ovšem převážně zvyklí na formulaci, podle níž má církev zvěstovat evangelium. Tak zní Ježíšův příkaz učedníkům: jděte a kažte všemu stvoření. Pavel na tomto místě nemluví o kázání, nepoužívá slovo svědectví, a přece mu jde o svědeckou službu církve.

Žijte se všemi v pokoji, pokud to jde. Neoplácejte, když vám někdo udělá něco špatného, nebojujte zlem proti zlu, ale přemáhejte zlo dobrem. Tak jsou formulovány zásady křesťanského vztahu ke světu. Žijte v pokoji. Dobře se to poslouchá. Ale každodenně dostáváme přísun zpráv o zlu, násilí, válce, o lidské bezohlednosti a nenávisti, o chamtivosti, krádežích a loupežích. Je toho dost, aby se to alespoň občas dotklo i nás. A uprostřed toho máme žít v pokoji, přemáhat zlo dobrem.

Žít v pokoji je možnost, kterou nám víra otevírá, žít v pokoji znamená svědčit o evangeliu. Ne slovy, ale životním postojem a skutky, tím, jak žijeme a co děláme. Samozřejmě, že takové svědectví potřebuje dříve nebo později výklad - ale nemusí to být výklad náš, a dokonce je mnohem lepší nehrnout se do komentářů a vysvětlování k tomu, co

snad uděláme dobrého. Není naší starostí, aby každý náš čin a postoj měl hned patričný vyznavačský komentář. Jde o to, „aby viděli vaše dobré skutky“, jak říká Ježíš v kázání na hoře. Pokud bude naše dobré jednání vidět a pokud je někdo bude interpretovat, bude to mnohem přesvědčivější svědectví než spousty kázání. Starat se, aby veřejnost měla včas naše křesťanské stanovisko k tomu i onomu, je velice dvojsečné. A nepůsobí to věrohodně, nemá-li již předem náš příklad, jak to křesťanské stanovisko v životě uplatňovat.

Přitom Pavel nevytváří žádný zákoník, který by rozlišil zlé a dobré, ukázal, co je černé a co bílé. Prostě konstatuje, že existuje jedno i druhé, zlé i dobré, člověk to nějak vnímá, a reaguje na to. Křesťané mají reagovat trochu jinak než je obvyklé: neodplácejte zlým za zlé. Tahle populární zásada se vykládá odedávna různými způsoby. Pro někoho to znamená zákaz jakéhokoli násilí (třeba pro Chelčického a Bratra Řehoře), pro jiného zákaz msty, ale ne zákaz trestu (tak už Bratr Tůma a Lukáš Pražský).

Můžeme říci, že prakticky celá světová politika stojí na zásadě „oko za oko“. Diplomacie je uměním, jak elegantně oplatit, ve své nejlepší rovině dokonce jak pro tu odplatu najít co nejhumánnější formu, ale zůstává pořád princip rána za ránu. Někde doslova, někde v přitlumené podobě - vízum za vízum, clo za clo. A to je přesně to, co má být zrušeno, z čeho nás chce evangelium vyvést. Dokud platí něco za něco, nemůže se zlo docela zastavit. Dá se přibrzdit, přeměrovat, z otevřeného válčení proměnit v embargo, sankce, reparace, diplomatické nóty a co všechno ještě - na osobní rovině v tichou domácnost nebo ignorování sousedů. Ale tím, že se nestřílí, nekřičí a nepůsobí hmotná škoda, nebylo ještě to zlé přemoženo a může se za vhodných podmínek zase rozhořet.

Pavel však říká - u vás křesťanů zlo končí, přes vás nesmí přejít dál. Mezi vámi a skrze vás se nesmí šířit žádným sebe subtilnějším způsobem. Dopadne-li na vás rána, byla to poslední rána v řetězu, od vás už žádná nevyjde, ani dál, ani zpátky. Jestli lidská logika učí, že nepotrestané zlo je hrozbou, Pavel říká, že hrozbou je zlo nepřemožené - což není totéž. Zákon odplaty sám je těžkým, dokonce smrtelným nebezpečím. Protože kdyby platil, všude a bez výjimky, byli bychom všichni mrtvi. Ježíš Kristus přišel právě proto, aby tento zákon odplaty zrušil. A jestliže jsme to jako křesťané poznali a prožili, je pro nás tento zákon zrušen. Křivdy na nás spáchané můžeme poroučet jedinému spravedlivému soudci, můžeme odpouštět, můžeme milovat nepřátele. A zlo se u nás zarazí a padne, vyláme si zuby.

Zní to krásně - a neskutečně. Přece se nedá všechno snášet bez odporu, přece nejde odpouštět tam, kde o to nikdo nestojí, přece je potřeba zlu postavit hráz! Trpět zlo může znamenat někdy povzbudit je k růstu. Ano, jsou takové případy a neoplácet zlé neznamená nutně nebránit se mu.

Pavel také říká: je-li možné, žijte se všemi v pokoji. Lze to chápat jako náznak, že to vždy možné není. Že jsou situace, kdy církev nemůže žít v pokoji se všemi. Že musí volit, s kým lze pokoj mít a kde je konflikt nevyhnutelný, protože neodmítnout, nenapomenout či neodporovat by bylo zapřít své vyznání. Vybídnutí „nedej se přemoci zlem“ platí, věřím, právě i pro tento případ. Křesťan či církev, usilující o pokoj za každou cenu s kýmkoli, zlo nepřemáhá, ale podléhá mu.

Jako křesťané procházíme rozhodováním v tisícerych podobách všedního života, rozhodováním, které v sobě má i tuto možnost - přemáhat zlo v rodině, v práci, v obci, ve společnosti. Nemáme na to hotový recept. Každý jednoduchý recept na správný křesťanský postoj by byl počátkem nového zákonictví. Máme jediný zásadní pokyn: nedejte se přemoci zlem. Co to znamená, to musíme vždycky znovu hledat, prosit o moudrost, o rozpoznání, co je dobré a Bohu milé, kdy mluvit a kdy mlčet, kdy ustoupit a kdy se postavit na odpor.

Jako křesťané však máme lidsky nepochopitelnou výhodu: jsme vysvobození od zákona odplaty. Nikdy, nikde a nijak neodplácet - to ničemu nepomůže, jen to podporuje šíření zla. Že je to nadlidský úkol? - Náš vztah ke druhým přece nemusí spočívat jen na naší dobré vůli a trpělivosti. Ty dříve či později dojdou a nastane výbuch. Spočívá-li však náš vztah ke druhým lidem na dobré vůli a trpělivosti, kterou má s námi náš Pán, na Božím milosrdenství, které vůbec křesťanský život umožňuje, můžeme být svobodnější od pravidla odplaty. Na tomto poznání je založeno křesťanské společenství, na něm roste církev, v něm má růst a prožívat odpuštění a pokoj. V jeho moci může přemáhat zlo dobrem a nejen žít pokojně a radostně sama, ale sloužit k pokoji všem.

Pane Bože, ty víš, jak nás ta spousta nesmyslného ničení, ubližování a nejrůznějšího zla, které se nějak dotýká našich životů, naplňuje smutkem i zlostí. Víš, jak nás to svádí k myšlence, [Jh1]že se musí buď tvrdě oplácet, nebo ode všeho utéct a o nic se nestarat. Děkujeme ti za připomenutí, že se uprostřed toho všeho dá žít pokojně a pomáhat k tomu i druhým. Prosíme, uč nás to. Amen.

J. Halama Jr.

co křesťané dostávají

V letošním seriálku zamyšlení nad biblickými texty se chceme obrátit do slavné 5. kapitoly z dopisu apoštola Pavla do Říma. Je zbytečné dodávat, že na tomto místě se mnoho lidí setkala s podstatným Božím oslovením a na jeho základě poznali nové věci, které Pán Bůh nabízí, chopili se jich a změnili svou životní orientaci... Bude jistě užitečné si připomenout řadu skutečností, které věřící lidé mohou získávat, čím může být jejich život naplněn.

4. Ve vytrvalosti se otevírá naděje

Ř 5, 4: „[z utrpení roste vytrvalost,] z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje“

Život lidský prochází různými Božími zkouškami. Měli bychom se osvědčit před zkoumavým zrakem Božím. Tak tomu bylo již ve Starém zákoně.

Osvědčíme se tedy? V čem a kdy? Ve chvílích a dobách soužení, kdy se nic nedaří a podléháme beznaději. Když nevidíme dál a převahu má protibožské okolí. Do takovéto situace píše Pavel list Římanům. V epištole Korintským dává Pavel za vzor makedonské křesťany - „ti se osvědčili v mnohém soužení.“

Křesťan se má osvědčit poslušným životem, má zkoumat, co je Boží vůle. Kdo se má osvědčit, ať podle ní jedná, nechť se onou vůlí řídí. K tomu je nutné její přesné poznání, rozpoznání v konkrétních situacích všednodenního rozhodování a v tom spočívá žití nadějného života. Žití beze strachu, v pevné víře, že Pán pomůže, zastane se a posílí.

Víra a naděje spolu souvisí. Naděje je doufající důvěra, i když okamžitá situace není dobrá a nebo ani dobře čitelná. Důvěřujeme Pánu i ve chvílích, kdy nezvládáme. Důvěřujeme Pánu, neboť jemu patří budoucnost. Někdy je třeba na Boží vložení se trpělivě čekat. Naděje je dlouhodechá a patří ke křesťanovu bytí.

Naše dnešní sbory shromážděné ke službám Božím jsou malé. Patřit k tomuto hloučku a účastnit se na službě Bohu, to by mělo znamenat určité vyznavačské rozhodnutí. Začít si něco s Ježíšem Kristem znamená vzdát se vší duchovní povýšenosti, vydat sám sebe všanc.

To není pohodlné, znamená to stále na sebe zapomínat v plnění toho nejdůležitějšího úkolu, který je nám určen. Vymanit se ze zapletenosti do sebe samých a strachu.

Jsmo zváni, abychom tomu důvěřovali a všechnu moc zla přemohli ve spojení s Pánem Ježíšem Kristem. Počítejme s tím, že milost má převahu nad hříchem, že Boží pravda je skutečnější než lež. Že vzepřít se zlu má smysl.

Pánu Ježíši jde o poslušnost a nezištnou lásku k bližnímu, o důvěru ve Stvořitele, který dobře ví, čeho je nám třeba.

Zde má i utrpení svoje místo, neboť život v lásce a poslušnosti nesmí platit jenom někdy, ten musí platit vždycky nebo nikdy. Má-li se tedy chránit sklouznutí k obyčejnému egoistickému přežívání.

Kristus trpěl, spíš trpěl než by zradil, mučednictví však nevyhledával jsa poslušen Otce. A jsa zapleten v zápase o tuto poslušnost. Třikrát se v Getsemane modlí známými slovy: „Otče, je-li to možné, odejmi ode mne kalich tento, ale ne jak já chci, ale jak ty chceš.“

I my musíme zápasit sami v sobě o to, zda se osvědčíme coby jeho následovníci. Tento stálý zápas mezi vlastní sobeckostí a naší snahou vyrovnat se vzoru v Kristu na nás doléhá v různých situacích různě, nikdy ovšem neustává. Vytrvalost a z ní plynoucí osvědčenost, hledání sama sebe s Ježíšovou pomocí v naději, že nám bude dána síla shůry, energie lásky v našem usilování o skutečný život.

Albert Schweitzer napsal: „Jenom ve zcela zvláštních okamžicích měl jsem opravdu radost z toho, že žiji. Vždycky jsem musil spoluprožívat všechnu bolest, kterou jsem viděl kolem sebe.“

Člověk vnímavý a soucitící, člověk snažící se o pohled vpravdě kristovský vidí kolem sebe nouzi a bolest. Osvědčujeme se, mějme otevřené oči pro utrpení druhých. Pak budeme souznít s Boží vůlí jsouce vnitřně harmoničtí. Objevíme s úžasem, že to jde a otevrou se nám nové výhledy prosvětlené nadějí. Vytrvalým, osvědčeným v utrpení, se tato nová naděje otevírá.

Hana Jalušková

Kapitoly z dějin protektorátu IV. Atenát na Reinharda Heydricha

Desant Anthropoid připravoval útok na zastupujícího říšského protektora SS-Obergruppenführera a generála policie Reinharda Heydricha již od svého vysazení v prosinci 1941. Heydrich však v protektorátu trávil překvapivě málo času, takže atentát nebylo možno realizovat v kratším časovém horizontu.

27. květen 1942 se stal jedním z nejvýznamnějších dnů novodobých českých dějin. Heydrichova cesta z jeho záměčku v Panenských Břežanech se změnila v ostré zatáčky frekventované Kirchmayerovy třídy v Libni v drama. Na zastupujícího říšského protektora zde čekali dva muži s úmyslem jej zabít. Heydrichův šedo zelený Mercedes-Benz 320 sjížděl dolů z Kobylis krátce po půl jedenácté. Těsně nad prudkou, pravotočivou zatáčkou zmírnil řidič SS-Scharführer Johannes Klein rychlost. Rtm. Josef Gabčík vystoupil z nepatrného hloučku čekajících na právě příjíždějící tramvaj č. 14. Šel k ohbí zatáčky, přes ruku přehozený balonový plášť, pod ním skrytý samopal Sten-gun ráže 9 mm. Připraven k bleskovému útoku se zastavil na okraji chodníku.

V tomto okamžiku vjel Heydrichův automobil do zatáčky. Gabčík odhodil plášť a zamířil na terč, sedící na sedadle spolujezdce. Vzdálenost mezi útočníkem a Heydrichem nebyla větší než 1,5 m. Klein zvolal: „Pozor! Atentátníci!“ Gabčík stiskl spoušť, ale rána nevyšla. Klein měl podle všech pravidel šlápnout na plyn a okamžitě svého nadřízeného dostat z místa nebezpečí, ale Reinhard Heydrich vzal osud do vlastních rukou. Zvýšeným hlasem nařídil: „Zastavit! Okamžitě zastavit!“ Klein sešlápl brzdový pedál. Toho využil Kubiš, jenž byl dosud stál v záloze, kryt betonovým sloupem elektrického vedení. V okamžiku sáhl do aktovky a pohotově vrhl bombu. Ozvala se mohutná detonace, která celý Mercedes mírně nadzvedla. Výbuch zdemoloval stěnu vozu, roztrhl pravou zadní pneumatiku a vyvrátil dveře. Heydrich se zhroutil kupředu. Tlak vzduchu vyrazil okna vedle projíždějící tramvaje č. 3, která vzápětí prudce zabrzdila. Gabčík s Kubišem sice na Heydricha i Kleina několikrát vypálili z pistolí, žádná ze střel však nezasáhla cíl. Po zbraních sáhli i napadení.

Kubiš chtěl uniknout prostorem mezi tramvajovými vozy, cestu mu však zahradil náhle se objevivší policista. Kubiš proto zamířil zpět ke kolu, z místa činu se však dostal až díky varovným výstřelům. Heydrich se pokusil o několik kroků a dvakrát bezúspěšně vypálil na Gabčíka, kterému se několik cestujících tramvaje č. 14 snažilo zastoupit cestu. Gabčík se vzápětí zbavil i Kleina, kterého dvakrát zasáhl do nohy. Zraněný Heydrich se pomalu přesunul zpět k zasaženému automobilu. Během několika minut byl dopraven do blízké nemocnice na Bulovce. Na místě atentátu zůstal odhozený samopal, balonový plášť, čepice, dámské kolo a dvě aktovky. V jedné z nich se nalézala náhradní bomba a náhradní zásobník do Sten-gunu. (Všechny tyto předměty byly vzápětí vystaveny ve filiálce firmy Baťa na Václavském náměstí.) Munice nalezená na místě byla podle balistiků anglické provenience.

Rychlé vypátrání útočníků se stalo věcí prestiže. Necelou hodinu po atentátu, v 11,30 hod. 27. května 1942 bylo ve Velké Praze nařízeno uzavření silničních a železničních komunikací, které večer vyústilo v hermetické uzavření města. Na dopadení atentátníků byla vypsána odměna ve výši dvou milionů říšských marek. Okamžitě došlo ke znovuoobnovení činnosti stanných soudů. Přechovávání nehlášených osob znamenalo trest smrti. Ještě v odpoledních hodinách 27. května byly vydány plakátové vyhlášky, informující o okolnostech atentátu, v půlhodinových intervalech se opakovaly rozhlasové výzvy. Civilní výjimečný stav, vyhlášený 27. května původně pro Oberlandrat Praha, byl ve 21,32 hod. rozšířen na celý protektorát. Memento představoval druhý odstavec jeho výnosu: „Kdo osoby, které měly účast na spáchání atentátu přechovává anebo jim poskytuje pomoc, anebo má vědomost o jejich osobě nebo o jejich pobytu neučiní žádné oznámení, bude zastřelen se svou rodinou.“ V hlavním městě byl mezi 22,00 hod. 27. května a 06,00 hod. 28. května vyhlášen pro civilní obyvatelstvo zákaz vycházení. Byly uzavřeny veškeré veřejné místnosti, nefungovala veřejná doprava. Z Říše zamířily do Prahy

Rotmistři Josef Gabčík a Jan Kubíš

četné policejní posily. Formace, složené z příslušníků zbraní SS, branné moci, policejních složek, organizací NSDAP a české policie, počaly od 22,00 hod. s velkorazií, která měla postihnout maximum z 35 000 vytýpovaných pražských domů. Byla vyhlášena přihlašovací povinnost. Osoba, která se po 29. květnu 1942 zdržovala v Praze policejně nepřihlášena, měla být stanným soudem odsouzena k smrti. Došlo i na kont-

rolu dělnických vlaků, směřujících do Říše. Kontrole se nevyhnuly ani nemocniční zařízení a lékařské ordinace, které byly dotazovány na poraněné osoby.

Do 30. června 1942 nesměly být na území celého protektorátu bez policejního povolení pohřbívány mrtvoly mužů ve věku 25 - 40 let. Vyslechnuto bylo nejen obyvatelstvo v širším okolí místa činu, ale i zaměstnanci elektrických drah a cestující, kteří se zde v inkriminovanou dobu pohybovali. Vznikl dokonce i zvláštní oddíl gestapa, který se soustředil pouze na Libeň. Kina promítala zatykače, objevily se místně vylepované vyhlášky. Expertize bylo podrobeno dámské jízdní kolo, zanechané parašutisty na místě atentátu. Geolog, povoláný ke zjištění původu prachu a silniční nečistoty pod blatníky, stanovil určitou výseč území, kde bylo používáno. Přezkoumány byly i nové pobytové přihlášky. V Praze probíhaly stálé kontroly na nádražích, ve vlacích, vozidlech, hotelích a přístavištích. Namátkové kontroly se dotkly tramvají, lokálů, zahradních kolonií, obchodů, jednotlivých obytných komplexů, ubytoven a možných úkrytů zločinců, divadel, kin, ulic, parků i koupališť. Prověření byli všichni pražští dělníci, kteří v den atentátu nebyli přítomni na pracovišti, stejně tak jako Češi pracující v Říši. Podobně se dělo i trestancům,

kterí měli v inkriminovaný den vycházku. Pátralo se i v řadách příbuzných obětí 1. staného práva.

Podle hlášení gestapa bylo již po dvou týdnech represí možno u Čechů zjistit silnou zastrašenost, zděšení, ba i ochromení, které vyvrcholilo po likvidaci Lidic. Gestapo správně postřehlo, že všeobecně převládl pocit bezvýchodnosti. Dobře vykalkulovaný tah proto představovalo nařízení zastupujícího říšského protektora Kurta Daluegeho o beztrestnosti, které vešlo v platnost 14. června a trvalo plné čtyři dny. Každý, kdo se v této lhůtě přihlásil úřadům, byl vyjmut z ustanovení civilního výjimečného stavu. Toto nařízení se setkal s nečekaným úspěchem. 16. června se pražské řídicí úřadovně gestapa přihlásil člen desantu Out Distance, rtm. Karel Čurda, jež udal všechny spolupracovníky parašutistů, které znal. Pro poněkud nedůvěřivé gestapo se jeho výpověď stala senzací. Rozsáhlá razie v bytech sítě přechovávatelů parašutistů proběhla v brzkých ranních hodinách 17. června 1942. Jejich úkryt byl identifikován ještě téhož dne.

Jan B. Uhlíř

Krátké kalendárium

(oprava z čísla III:

13. 9. 1565 † Vilém Farell, reformátor v Ženevě a Neuchatel

17. 9. 1575 † Heinrich Bullinger, autor helvetské konfese)

21. 9. 1520 † Viktorin Kornel ze Všehrd, humanista a právník

25. 9. 1555 augsburský náboženský smír

30. 9. 420 † Hieronymus, překladatel bible do latiny

1. 10. 1905 otevřeno muzeum J. A. Komenského v Naardenu

3. 10. 1780 † Jan Jílek, exulant

16. 10. 1870 v Potštejně založen první sbor Ochranovské jednoty bratrské

23. 10. 1600 † bratr Jan Efraim, přední biskup Jednoty bratrské, spolupřekladatel Bible kralické

(podle materiálů VERITAS)

unitas fratrum

Misie Jednoty bratrské k Čerokézům 1801 - 1899

IV.

Po Občanské válce

Občanská válka způsobila zpusťování bratrské misie na Indiánském teritoriu za řekou Mississippi. Misionář James Ward, napůl Čerokéz, byl v Občanské válce zavražděn, stanice opuštěny a misionáři, kteří zůstali naživu, se rozprchli. Gilbert Bishop do Bethlehému, odkud se už nechtěl ke službě vrátit a Edward Mack do Missouri. Vyskytly se i

jiné těžkosti. Z opuštění misijních stanic usuzovali vůdci Čerokézů, že by země mohla připadnout jejich národu. Na území nebyla poštovní služba, takže nikdo nevěděl, jaká je situace.

Tu se snažil zjistit bratr Mack, který i po schválení Misijní rady v Evropě navštívil misijní stanice koncem června 1866 s úmyslem sklídit úrodu na jedné z nich, aby bylo co jíst, kdyby došlo na podzim ke znovuotevření misie. Nalezl kostel a starý dům v Canaan zničené. V troskách ležel i Mount Zion. V těžce poškozeném a vydrancovaném New Springplace byl misionář přijat s velikou radostí a láskou. Všichni domorodci, se kterými mluvil, vyjadřovali upřímné přání, aby se vrátil, žil s nimi a učil je. Manželé Mackovi se tedy vrátili na podzim roku 1866. Opravili školu, ale obnova misijního díla se ukázala být obtížnější. Indiánský sbor byl válkou velmi rozložen. Rada provincie se rozhodla vyčkat, jak se věci vyvinou pro případné obnovení misie.

Přibližně v té době ztratili Moravané opravdového přítele v misijním snažení. John Ross, který sloužil jako hlavní náčelník Čerokézů od doby svého prvního zvolení 1828, zemřel ve Washingtonu v létě 1866. Byl to Ross, kdo otevřel Moravanům dveře k novému založení misie po tragickém přestěhování na Západ v roce 1838.

Příležitost k otevření misijní práce se naskytla až v roce 1872 po návštěvě prezidenta Rady provincie Emila de Schweinitze, který viděl situaci jako nadějnou a doporučil v misii pokračovat. Čerokézové mu dali přízvisko „Náčelník Havranů“. Od doby, kdy se předtím bratr Mack v černém kabátě, byli všichni Moravané mezi Čerokézy známi

jako „Havraní“. Nová misijní stanice byla vybudována na pozemku ležícím mezi Parkhillem a hlavním městem Tahlequah. Zasvěcena roku 1874, dostala jméno Woodmount pro dostatek stavebního dřeva a vody. Jednota ustanovila jejím kazatelem Samuela Smitha, syna domorodého pomocníka.

V hlavním městě Tahlequah byl postaven Seminář pro ženy, na němž se roku 1876 vzdělávalo na sto dcer Čerokézů. Jeho ředitelem se stal význačný člen Jednoty bratr Theodor Rights. Pro budoucnost misijní práce měl seminář velký význam. V této končící se dekádě trvala určitá nejistota, co se týkalo organizování misie, ale dílo se jako celek pěkně vyvíjelo. Došlo opravdu k velkému pokroku od doby, ve které byl New Springlace v Občanské válce opuštěn a zpusťšen. Nyní prožíval své znovuzrození a nová stanice ve Woodmountu slibný začátek.

Viceprezident USA Charles Curtis

Nová hrozba a Curtisův zákon

V letech, které celé provincii přinesly krizi a problémy, neměla vzdálená misie k Čerokézům pochopitelně první prioritu. To neznamenalo, že Moravané neměli soucit s nepříznivou situací Čerokézů a jiných domorodých Američanů. Např. výroční zpráva sboru z

roku 1879 připomíná, že mír v zemi byl „mařen jen občasnými krutými konflikty s Indiány, které nám připomínají, jaká nespravedlnost se stále děje původnímu obyvatelstvu naší země“. A zpráva Synodu z r. 1880 říká: „Indiáni stejně jako černoši v této zemi si přejí vytvářet své vlastní duchovní cíle bez ohledu na cizí ovlivňování“. Důvody pro to se chápaly, ale bylo poznamenáno, že takové vztahy dělají misii obtížnější.

Misijní práce mezi Čerokézy pokračovala s úspěchy i neúspěchy. Výhledy pro stálý úspěch byly slabé. Misijní snaha zápasila s narůstající hrozbou z pokusů otevřít území Indiánů bílým osadníkům. Misijní rada Jednoty vzala v úvahu zastrašující zprávy misionářů a vzrůstající potřeby jinde a rozhodla roku 1896 opustit svou finanční odpovědnost za tuto misii. Severní provincie se střediskem v Bethlehemu umístila čerokézské stanice pod domácí Misijní radu a rozhodla se je organizovat jako soběstačné sbory. Nežli došlo k uskutečňování tohoto plánu, rozhodla nová dohoda Spojených států o celé misijní snaze.

Curtisův zákon (Curtis Act), schválený Kongresem v roce 1898 a ratifikovaný Čerokézy v roce 1899, zrušil kmenová území v Indiánském teritoriu, ale výměnou přidělil půdu každému Indiánovi. Pro misie byla půda, ale jen „v dostatečném množství ... pro jejich současnou potřebu a nic více ... nepřekročit 5 akrů pro každou školu a 1 akr pro každý kostel...“

Podle tohoto ujednání byly Woodmount a New Springplace, farmy se 160 akry půdy, ztraceny. Čtyři akry, darované New Springplace nebyly dostačující, aby pojaly všechny misijní budovy. Veškerá odvolání do Washingtonu a k Čerokézům byla marná. Jednota bratrská zavřela v roce 1899 své tři poslední misie k Čerokézům, a to: Mount Zion, kostel založený v r. 1886 a pojmenovaný po stanici, která byla zničena v Občanské válce, dále Woodmount, koupený od Rufuse Rosse, napůl Čerokéze v roce 1872 a konečně New Springplace, pojmenovanou podle staré misie Jednoty v Georgii a otevřené r. 1842 „na slovo a v dobré víře“ náčelníka Johna Rosse. Jejich poslední misionáři Albright a Thomas byli určeni ke službě jinde. Sjednali udržování hřbitova v New Springplace, kde byli pochováni ti, kteří dali své životy do služby misii.

Epilog

Jednota bratrská odešla, ale členové misie zůstali. Ti v New Springplace přijímali příležitostné návštěvy Nielse L. Nielsena, faráře Dánské luterské církve, který od roku 1892 sloužil na území indiánů. Nielsen našel „dobře položené základy“ pro misii v New Springplace. Byl překvapený, když dostal jednoho dne dopis z Bethlehemu v Pensylvánii, v němž se Moravané dotazovali, jestli by pečoval o některé členy Jednoty a zdali by bylo možné jim duchovně pomáhat, když už Jednota bratrská nemůže očekávat další práci mezi Čerokézy. Nielsen konzultoval svou Luterskou radu a v r. 1902 přijal péči o New Springplace jako misii Spojené Dánské evangelické církve v Americe.

New Springplace, založená v nepříznivých následcích „stezky slzí“ a pojmenovaná po misii, která začala ve starém národě Čerokézů dlouho uznávaném jako stát Georgia, byla přejmenována na „Oaks“. Místní vysvětlení má za to, že když byl zřízen roku 1885 Poštovní úřad, jméno New Springplace bylo považováno za příliš dlouhé. Poštovní úřad

a okolní komunity přijaly jméno Oaks, pokračuje dnes jako Luterská církev Eben Ezer, jako sbor Evangelické luterské církve v Americe ve školním areálu „Oaks Indian Centre“ a jako místní domov pro většinu indiánských dětí, které navštěvují sousední veřejnou školu.

D. Crews, R. Starbuck (překlad Marie Ulrichová)

Hesla

Jistě jste si všimli, možná i přečetli v úvodu českých Hesel, v kolika jazycích jsou Hesla tištěna a rozšiřována. A možná také víte, že počet vydání se rok od roku zvyšuje. Nyní máme zprávu, že Hesla začala vycházet i v albánštině a že se chystá vydání v islandštině. Je to zvláštní: Hesla Jednoty bratrské vycházejí i v těch zemích, kde není ani jednoho člena Jednoty. Zřejmě došla veliké obliby ve světě. Je to veliká věc, že každé ráno můžeme číst biblické slovo, které si čtou lidé dnes už v padesáti jazycích na všech kontinentech světa. A jestli jsme si sami Hesla oblíbili a žijeme s nimi denně, pak je také na nás, abychom je pomáhali šířit i mezi ty národy, které je dosud neznají. Ředitelství Jednoty v Německu nás k tomu vybízí. Konkrétně se jedná nyní o podporu Hesel v Albánii, kde po převratu vyrostl křesťanský sbor v hlavním městě Tiraně. Nežli se Hesla v této zemi uchytí a budou moci finančně prosperovat, je potřebí také naší pomoci. Kromě Hesel v albánštině se plánuje také vydání v islandštině. Četli jsme o tom, že zvláště v prvním roce a možná i ještě v několika dalších je třeba do vydání investovat a mnoho Hesel nejprve lidem rozdat, aby se s nimi seznámili.

Protože víme, že mimořádných sbírek je v naší církvi mnoho a sbory to finančně zatěžuje, zavedli jsme u nás v Jablonci tzv. halířový fond. Je to velká láhev, která nese název HESLA a do ní může každý vysypat drobné mince, které často peněženku zatěžují. A z těchto drobných mincí za určitý čas vyroste částka, která není zanedbatelná. Podpoří dobré dílo ve světě a pomůže rozšiřovat Hesla v dalších zemích. Pojdte s námi podpořit dobré dílo Hesel!

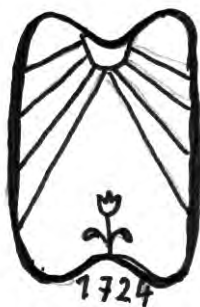
J. Halama st.

V Ochranově chtějí mít Zinzendorfovo gymnázium

Po ústním odřeknutí saského ministra školství v únoru letošního roku došlo také k písemnému zamítnutí žádosti Jednoty bratrské o založení gymnázia jako pokračování nynější školy v Ochranově. To znamená, že ministerstvo školství neschválí vzdor všem očekáváním potřebné „dočasné zastavení čekací lhůty“.

V posledních týdnech se bratři a sestry v Ochranově snažili na nejrůznějších stranách toto ústní zamítnutí ministra školství změnit ve svolení. Bohužel marně. Politika vzdělávání v Sasku je utvářena zavíráním škol a plánovaným propouštěním pedagogických pracovníků. Jen k příštímu školnímu roku má být zavřeno 150 středních škol a zrušeno 7 500 učitelských míst. Za těchto okolností se ministerstvu školství nechce dělat precedens, podle kterého by se později rozhodovalo v obdobných případech.

Vzdor těmto událostem nehodlají ochranovští rezignovat. Přijali tento úkol za svůj a chtějí umožnit mladým lidem kvalifikované a vysoce hodnotné vzdělání ve smyslu bratr-

ské výchovy. Aktivita minulých týdnů ukazují, že rodiče a žáci chtějí mít v Ochranově toto nezávislé gymnázium. Podpora, kterou získávají nejen od rodičů, města Ochranova, místního sboru Jednoty i od okolních sborů, ale také od lidí a sborů mimo Sasko, dává odvalu a důvěru dát se novou cestou. Povzbuzením byla i telefonická zpráva ze sboru jedné svobodné církve, který ve své přimluvné modlitbě vylosoval pro další práci v Ochranově Žalm 84,4 „Vždyť i vrabec přístřeší si najde, vlaštovka si staví hnízdo u tvých oltářů, aby svá mláďata zde uložila, Hospodine zástupů, můj Králi a můj Bože!“ Slova tohoto žalmu jsou vyryta i na pomníku v Žitavské ulici, kde byl 17. června 1722 poražen první strom k založení Ochranova!

Nyní se ochranovští chtějí pokusit o to, aby na počátku nového školního roku 2005/2006 zahájili Zinzendorfovo gymnázium zřízením 5. třídy. V následujících letech budou během čekací lhůty v každém školním roce vzdělávání žáci další 5. třídy. Po překonání čekací lhůty má dojít k převzetí zbývajících tříd nynějšího veřejného gymnázia.

Pro tuto variantu zakládání školy musí ochranovští zajistit její financování, k němuž je zapotřebí nejméně 650 tisíc eur. V jedné dárcovské akci, která byla iniciována rodiči, prohlásilo 97 lidí, že jsou připraveni poskytovat v následujících čtyřech letech každý měsíc příspěvek od 10 do 50 eur, což by bylo odhadem 92 tisíc eur. Vzhledem k celkové sumě je však tato částka příliš malá.

K dalším rozhovorům a jednáním, týkajícím se financování gymnázia, patří i výzva ses. Katrin Filschke, která se obrací ke všem čtenářům měsíčníku Herrnhuter Bote s prosbou následovat příkladu rodičů z Horní Lužice, aby během čekací lhůty přispěli k financování Zinzendorfova gymnázia v Ochranově. Snahy o zřízení tohoto evangelického gymnázia ve školním roce 2005/2006 pokračují v neutuchající míře dále. Mezisynodní finanční výbor stanovil podmínku, že před založením školy musí být k dispozici závazné přísliby pro financování ve výši 400 tisíc eur, aby ředitelství mohlo s určitostí rozhodnout o jeho zřízení. Tato suma má z velké části financně zajistit jeho čtyřletou výstavbu, k níž svobodný stát Sasko neposkytne žádné veřejné prostředky.

Soukromí dárce odevzdali do konce června tohoto roku již 206 tisíc eur. Začaly probíhat také rozhovory s uchazeči o učitelská místa. Pro pedagogické vedení školy se uvažuje o paní Undine Bensch. Se sestrou Katrin Filschke se počítá na funkci hospodářské vedoucí.

Herrnhuter Bote, přel. Marie Ulrichová

Pomoc albánským dětem v brlozích Tirany

Albánie bylo po celá desetiletí přísně ateistickou, k tomu navenek téměř hermeticky uzavřenou zemí v Evropě. Vyrůstaly v ní celé generace lidí, kteří s Bibli a s křesťanskou vírou nepřišli nikdy do styku.

V roce 1993 se některým Albáncům podařilo navázat spojení s Dánskou misijní společností Jednoty bratrské a prosit o pomoc v křesťanské výchově dětí. S podporou bratr-

ského programu „Nové svědectví pro svět“ byli v následující době nejdříve vzdělávání spolupracovníci dětí a mládeže. Na různých místech země byly zakládány kluby pro děti, k jejichž schůzkám docházelo nejvíce v soukromých bytech. Později vznikaly skupiny mládeže a žen, došlo ke konání domácích bohoslužeb, dokonce i křtů. V roce 2000 byly otevřeny první vlastní prostory v hlavním městě Tirana.

Vzdor reformám a opatrnému otevírání se Západu žije převážná část obyvatel Albánie stejně jako dříve v kruté chudobě. V posledních 10 letech prchá stále více lidí ze zvláště zanedbaného severu země do hlavního města. Tady vznikají velké čtvrti brlohů bez dopravy, energetiky, zdravotnických zařízení. Tím trpí především děti. Jen stěží dojde ke zřízení škol, v nichž ovšem chybí veškerá lékařská péče. Zvláště naléhavým problémem v nich jsou neošetřované zuby dětí.

V Bathore, v jedné z těchto čtvrtí, pečuje Jednota o skupinu čítající více než 100 dětí. V pronajatých prostorách zařizuje mateřskou školu, jejíž pracovníce budou pomáhat dětem s domácími úkoly a s využitím jejich volného času. K této mateřské škole bude připojena zubní ordinace, která bude provádět prohlídky a organizovat informační večery pro rodiče, spojené s rozdělením zubních past a kartáčků.

Jestliže byste chtěli pomáhat s opatrováním nutných lékařských pomůcek pro Albánii, učiňte tak pro „Projekt 134“ na jedno z kont „Ochranovské misijní pomoci“.

Z Daheim und Drausen přel. M. Ulrichová

náš seniorát

Seniorátní den

Setkání kazatelů, kurátorů, členů rad starších... Ochranovského seniorátu se konalo v sobotu 30. dubna v pražském sboru. Sešlo se nás však o mnoho méně, než jsme očekávali, některé sbory nebyly zastoupeny vůbec.

Úvodní zamyšlení nad texty Hesel měla sestra Jackie Mortenová, předsedkyně britské provincie UF (toto zamyšlení bylo uveřejněno v předchozím čísle v rubrice „biblická úvaha“). J. Polma měl zamyšlení nad svatodušním příběhem vzniku církve - Sk 2,40.

Své bohaté zkušenosti z duchovní péče v nemocnicích předával formou rozhovoru bratr Pavel Pokorný, farář ČCE. Zmínil různé pohledy na zdraví a nemoc, na návštěvu nemocného - co může a nemůže vypůsobit, osobní předpoklady pro návštěvy nemocných, postoje pacientů, vztahy k příbuzným nemocného i nemocničnímu personálu. Jsme mu za jeho službu velmi vděční.

Důležitým bodem jednání bylo setkání se členy Exekutivní komise UF. O výsledcích jednání Unity Boardu v březnu t.r. s námi přišli diskutovat Robert Sawyer (současný předseda UF a předseda severní americké provincie UF) a Jackie Morten (předsedkyně britské provincie UF).

R. Sawyer sdělil, že se Unity Board zabývá otázkou, zda je Unitas fratrum jedna církev nebo svazek samostatných církví. Doposud se UF považovala za jednu církev

- česká provincie se však považuje za zcela samostatnou. S tím přichází problém, jak závazné je usnesení Unity synodu nebo rozhodnutí Unity Boardu?! Světová Jednota nemá žádný prostředek, jak si vynutit naplnění rozhodnutí. Zatím pozastavil Unity Board členství v UF české provincii i českému distriktu (našemu seniorátu) pro neplnění usnesení. Příští zasedání Unity Boardu (za dva roky) se bude opět českou otázkou zabývat...

Pražskému sboru děkujeme za dobré pohostinství

J. Polma

Anketa pro přípravu Setkání sester

Milé sestry,

začíná podzim, do Vánoc to rychle uteče a pak už se budou blížit Velikonoce a s nimi setkání sester Ochranovského seniorátu. Ve snaze zajistit co nejkvalitnější program si dovoluujeme Vám předložit tuto malou anketu. Vyberte prosím téma, které Vás nejvíce zajímá, případně označte čísla pořadí zajímavosti dle Vašeho mínění.

A pokud víte o někom, kdo by k danému tématu byl schopen zajímavě hovořit, napište nám jeho jméno. Můžete ale upozornit i na knihu nebo zajímavý článek, který se k tématu hodí.

Naše představa byla, že po krátkém (20-30 min.) úvodu bychom diskutovaly ve skupinách, případně zorganizovaly panelovou diskusi. Samozřejmě nepřijdete o biblický úvod a možná bude i host. To je pouze návrh, ke kterému očekáváme Vaše připomínky.

1. vztahy v rodině: rodiče - děti; děti - rodiče.

konkrétní problém:.....

vhodný řečník, literatura:.....

2. život sboru: - misie (evangelium a dnešní člověk); výchova nové generace; vztahy k ostatním církvím; nové formy sborové práce.

konkrétní problém:.....

vhodný řečník, literatura:.....

3. vztahy sborů s ateistickým prostředím - křesťan a politika; křesťan a media; křesťan a školství.

konkrétní problém:.....

vhodný řečník, literatura:.....

4. osobní život - stáří, nemoc, rodinné problémy.

konkrétní problém:.....

vhodný řečník, literatura:.....

5. krize současné společnosti? - ekologie; konflikt civilizací, náboženství; problémy s imigranty.

konkrétní problém:.....

vhodný řečník, literatura:.....

6.-99. Další témata a připomínky

konkrétní problém:.....
vhodný řečník, literatura.....

Předem děkujeme všem sestrám, které se zamyslí a pomohou nám s výběrem, případně přípravou programu. Vaše náměty očekáváme na adrese pražského sboru: Hálkova 5, Praha 2, můžete je zaslat sestře Ulrichové nebo Kejřové, případně můžete použít e-mail: evakej@atlas.cz.

Pokud budete potřebovat více dotazníků, můžete si je namnožit nebo je na požádání zašleme poštou či mailem. Odpovědi bychom potřebovali nejpozději do konce října.

Potštein: Křest a konfirmace

(Hospodine) „Celým srdcem svým ti vzdávám chválu, přímo před bohy ti žalmy zpívám. Kořím se před tvým svatým chrámem, tvému jménu vzdávám chválu za tvé milosrdenství a za tvou věrnost“. (Ž 138,1-2) Těmito slovy se žalmista modlí a děkuje Bohu za prokázané milosrdenství. Poznal, že On je vyvýšen nad všechny bohy, že jedině s ním je naplněn život milosrdenstvím a nadějí. A stejnými slovy mohl v uplynulých dnech chválit svého Pána i náš potštejnský sbor. Ne vždy se podaří prožít tak krásné a požehnané chvíle ve společnosti sester a bratrů.

Co bylo příčinou této radosti? Šest mladých členů našeho sboru požádalo o křest. Rozhodli se vyslyšet volání a pozvání Pána Ježíše Krista a tímto viditelným způsobem jej následovat. Ke křestnímu shromáždění se sešlo v sobotu 25. 6. 2005 v podvečer ve sboru církve Adventistů v České Třebové asi 25 členů našeho sboru. Bratr Ondřej Halama promluvil ke křtěným na základě Božího slova z epistolky ke Galatským (4,6) - „Protože jste synové (a dcery), poslal Bůh do našich srdcí Ducha svého Syna, Ducha volajícího Abba, Otče.“ Je to Boží Duch, který naplňuje naše srdce a vzbuzuje v nich touhu po tom, abychom svého Otce v důvěře uchopili za ruku a následovali jej. Stejně jako ti mladí lidé, kteří v důvěře předstupují před sbor, aby svým vyznáním a viditelným znamením byli zařazeni do církve Ježíše Krista, spolu s ním zemřeli starému životu a byli naplněni novou nadějí. Br. Halama pak ponořením pokřtil Adama, Michala a Jonáše Veckovy, Janu a Aničku Nejmanovou a Ivu Špatenkovou. Pohnuté a radostné chvíle tohoto sborového shromáždění se odrazily v upřímných prosbách nejen za právě pokřtěné, ale za všechny, kteří Krista přijímají a nechávají se vést jeho Duchem.

Ale to nebylo všechno. V neděli (26. 6. 2005) byla naše malá modlitebna zaplněna do posledního místečka. Po roční přípravě sestra kazatelka Naďa Běťáková představila sboru Romana a Ivu Kovaříčkovy, Janu a Aničku Nejmanovy, Jonáše Vecka a Ivu Špatenkovou, šest dospívajících, kteří se rozhodli potvrdit svůj křestní slib i konfirmací. V kázání sestra ukázala na známém příběhu z Lukášova evangelia (5,1-11) O povolání rybářů, že je třeba důvěřovat Pánu Ježíši, Jeho slovu, i když se to lidsky někdy zdá být těžké, i když se zdá, že to slovo mluví proti našim zkušenostem. V životě je důležité, abychom slyšeli Boží slovo, šli tam, kam jsme posláni a v důvěře pracovali na svěřeném díle. Pak můžeme vykonat i to, nad čím budou lidé žasnout. A když uděláme tuto zkušenost,

jako ti rybáři na břehu Genezaretského jezera, všechny věci tohoto světa, všechno zdánlivé lidské zajištění necháme na místě a půjdeme za Kristem. On se stane naším Pánem a my jeho rybáři.

Všichni konfirmovaní potom odpověděli na otázky, kterými vyjádřili svou víru v Boha, Ježíše Krista a Ducha svatého, otevřeně se vyznali, že chtějí následovat svého Pána a chtějí se nechat vést Duchem svatým. Svůj slib pak před sborem potvrdili stiskem ruky sestře kazatelce a kurátorovi sboru, jako zástupci Rady starších. Poprvé pak společně se sborem přistupovali ke Stolu Páně, abychom tak všichni vyjádřili vzájemnou jednotu ve sborovém společenství, vzájemnou odpovědnost za svěřené dílo tím viditelným znamením.

Jsmo vděční nejen za rozhodnutí mladých lidí, ale i za jejich rodiče, kteří je vedli, kteří jim v mnohém byli příkladem a doufáme, že jsme to byli i my, jako sbor, kteří svým malým dílkem přispěli. Byly to a věříme, že to i nadále budou radostné chvíle pro náš sbor. Společnými prosbami vkládáme tyto mladé do rukou našeho Pána, Ježíše Krista. Radujeme se z

jejich otevřeného srdce a věříme, že budou i nadále živou součástí našeho sboru a církve Kristovy, tak jako doposud. A i když je povinnosti odvedou z naší blízkosti, prosíme, aby se jejich víra ještě více upevnila a ochránila je před nebezpečím tohoto světa.

Pisatel 138 Žalmu v závěru vyjadřuje jistotu, že jej Hospodin neopustí, že mu bude stát po boku, svou mocí ho vytrhne ze všeho nebezpečí. A tam, kde lidské síly nestačí, to bude právě Bůh, který vítězně dovrší zápas a sám dokoná svěřené dílo. Hospodin nezačne, ale dovede své dílo až k cíli. A my k tomu dodáváme jediné: Amen.

Dan Vacovský

Železný Brod

Setkání partnerských rad starších

Uběhly dva roky od posledního setkání rad starších partnerských sborů: Železný Brod - Ochranov - Bad Boll - Amsterdam. Organizace a hoštění letošního setkání vyšlo na náš sbor. Od ledna t.r. jsme byli v korespondenci s partnerskými sbory, žel neodpověděl a nepřijel Amsterdam. Bylo dohodnuto téma Co jsme a co chceme být? Setkání se uskutečnilo ve dnech 3.-5. června, spojili jsme se se sborovou slavností 80 let od postavení sborové budovy a 85 let sboru. První jednání bylo věnováno zprávám, co je nového v našich sborech za minulé dva roky od posledního setkání.

Bad Boll: sbor stárne, mladá generace nedorůstá tak rychle, pokud po konfirmaci neodchází nebo nejde za studiem. Za 15 let se sbor zmenšil o jednu třetinu, nepodařilo se oslovit místní obyvatele, kteří nejsou členy Jednoty. Od postní doby do letnic sbor

pořádá „kursy víry“ (výklad vyznání víry, desatera...), rozšířená je práce s dětmi. Roku 1998 byly prodány lázně. Byl mírný konflikt s místními luterány - chtěli v lázních konat shromáždění napůl s Jednotou - ale mají vlastní kostel a shromažďují se v domově starých, zde by to bylo třetí místo. Náš kazatel slouží na půl úvazku, o lázeňský sál se stará Jednota. Na shromáždění přichází ze 150 lázeňských hostů 65.

Ochranov: V roce 2003 se konal v Ochranově velký festival pozounérů, také velké setkání mládeže. Na 2. advent 2003 bylo shromáždění přenášeno německou televizí. Ochranov se snaží vybudovat Zinzendorfovo gymnázium ve zrušeném státním gymnáziu. Velký zájem je o sborovou mateřskou školu. Divadelní soubor má už 30 let, pořádá turné. 4000 Eur vynesla dražba nepoužívaného inventáře. Na podzim loňského roku se v Ochranově konalo jubileum Hesel. (100.000 dní od prvního vydání). Problémy jsou s americkou skupinou charismatiků - prostě chtějí vytunelovat Jednotu. Ochranovský sbor má 20 dobrovolných spolupracovníků, každý z nich nejméně dvě hodiny denně věnuje sborovým otázkám. Schůze staršovstva trvají někdy až 8 hodin. Mají hodně aktiv, zvažují, které zruší...

Sobotní jednání bylo zahájeno zamyšlením nad Hesly, které měl domácí kazatel J. Polma: Oslavovati budu jméno tvé pro milosrdenství tvé a pro pravdu tvou; nebo jsi zvelebil nade všechno jméno své a slovo své. (Žalm 138,2). Simeon vzal dítě Ježíše do náručí a takto chválil Boha: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení. (Lukáš 2,28-30)

Až teď přišla řada na reference o našem sboru, nejvíce času bylo věnováno nedávnému výnosu Unity Boardu o pozastavení členství v Unitas fratrum pro českou provincii i Distrikt. Čas rychle ubíhal a nedostalo se na hlavní téma: Co jsme a co chceme být. Snad někdy jindy.

Po obědě jsme chtěli jsme našim milým hostům ukázat něco, co doma nemají. A to jsou například obrácené zvony - jeli jsme do Rovenska p.Tr., kde nám sestra Jalušková zajistila přístup do zvonice s výkladem a ukázkou zvonění na jeden zvon. Byli jsme tomu velmi rádi. Pak jsme se zastavili v rovenském sboru na malé občerstvení. Další zastávkou byly Trosky. Hosté si libovali výběr turistických míst - ale asi jen do doby, než jsme na Troskách pořádně zmokli. Někteří si nechali deštníky v autě na parkovišti, ale i ti, co je měli, byli mokří. Tak se jelo do Turnova - o poznání dříve proti plánu. Proto ještě turnovští nebyli pohromadě. Rozhovor se pak protáhl nad stanovený plánovaný čas.

Od 19.30 hodin byl koncert Řetízku. Tentokrát nebyla návštěvnost největší, asi polovina kapacity sálu. Ale zpěv byl báječný. V závěru koncertu bratr Hlubuček prozradil, že jsme vydali k naší sborové slavnosti přitisk k poštovní známce s interiérem sálu. Mělo to být překvapení příštího dne. Tak tedy br. Hlubuček dostal jako první veřejně tuto známku na nálepním aršíku jako poděkování za koncert. Přitom J. Polma pozval přítomné k besedě s hosty u kávy, čaje, vína... Venku se zatím otevřely průduchy nebes a okamžitě tekla před domem potok. Dlouho se ještě povídalo...

jap

Sborová slavnost

Shromáždění k 80. výročí sborového domu a 85. výročí sboru bylo naplánováno na 9.30 hodin. Před devátou telefonoval z hotelu Kavka bratr Just, že se hosté na příjezdu asi zdrží - ochranovské delegaci bylo ukradeno auto!! Začátek shromáždění se tím posunul o další půlhodinu. Kázal bratr Andreas Tasche z Ochranova na heslo týdne: Pojdte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtíženi, a já vám dám odpočinutí. (Matouš 11,28)

Protože delegace z Bad Bollu chtěla odjet po obědě, pozdravili naše shromáždění už ráno. Dostali jsme darem břídlícovou desku se zkamenělinou - jakých se nachází kolem Bad Bollu hodně.

Odpolední Hody lásky začaly ve 14 hodin kázáním J. Polmy. Při pozdravu Ochranovských jsme dostali venkovní adventní hvězdu. J. Polma zmínil také stručnou historii sboru při čaji a bochánkách. Ze sborů pozdravili: O. Halama z Turnova, D. Vacovský z Potštejna, H. Jalušková z Rovenska, V. Kačer z Koberov. Milé hosty jsme obdarovali poštovní známkou s přitiskem, na kterém je vnitřek velkého sálu.

jap

Husův den

Letos jsme Husův den (590 let od jeho smrti) uspořádali v neděli 3. července. Ke službě kázáním i přednáškou jsme pozvali bratra Dalibora Molnára, faráře Českobratrské církve evangelické v.v. z Lysé n. Labem. A bylo to šťastná volba, protože mnozí jeho službu přijali s požehnáním a obohacením.

Dopoledne bratr Molnár kázal v Železném Brodě na text Jan 6,66-71. Zamýšlel se nad Ježíšovou otázkou učedníkům, zda ho chtějí také opustit, jak to učinili mnozí, když se urazili nad jeho slovy. I řady círve a sborů se dnes zmenšují a nás to trápí. Přesto smíme vědět: evangelium Ježíše Krista má svou vlastní moc, která je třeba velmi skrytá, ale kterou nic nepřekoná a ona vydá svou energii ve svůj čas! Ti, co neodešli ani dnes, poznávají v Ježíšovi Spasitele, nalézají při něm smysl, radost a pokoj života - to, co nemůže ani smrt vzít.

Po shromáždění byl čas navazovat nová přátelství v rozhovorech a ta stávající ještě prohlubovat. Po společném obědě, po kávě a čaji jsme zkoumali oblohu, bude-li nám přát počasí při shromáždění ve volné přírodě na Kalichu. Přálo.

V 15 hod. shromáždění začalo na známém místě. Krátké kázání měl J. Polma na text Jan 18,37n. a 19,9-11: je to „rozhovor“ Pána Ježíše a Piláta o pravdě a moci. Je to vztah k pravdě a moci pro každého člověka - pro Ježíše, Jan Husa i pro nás. Bratr Dalibor Molnár hovořil o Husovi - svědku pravdy Páně. Zamýšlel se nad pravdou přirozenou a zjevenou, nad pravdou „knihy vesmíru - přírody“ a nad pravdou „knihy Boží - Bible“. Pravda přírodních věd nám odkrývá a dává mnohé možnosti a síly k ovládnání dějů kolem sebe, ale

nenapoví nám, odkud jsme a proč jsme, jaký má smysl život? K odpovědi musíme slyšet Boží slovo a přijmout je a nechat se jím vést, jak používat možnosti našeho poznání světa kolem nás. Nesmíme ty „dvě“ pravdy stavět do protikladu. Jak máme zacházet s pravdou nám napovídá i Jan Hus - říká: hledej, slyš, uč se, miluj, prav, braň a dodává: a pravda tě osvobodí od ďábla, od hříchu, od smrti duše a od smrti věčné

Jsmo bratru Molnárovi vděční za to, že chtěl a mohl být mezi námi a že nám přinesl povzbuzení i výzvu k věrnému vztahu ke Kristu a jeho „pravdě“.

jap

Bohumila Petrová

Sestra Bohumila Petrová zemřela 10. června 2005 ve věku 95 let. Na smutečním oznámení jsme četli slova: Aj, Pán pastýř můj, na tom mám dosti... Je to text žalmu 23. převedený do písně, kterou sestra Petrová nacvičovala s pěveckým sborem, a kterou mnohokrát dirigovala. Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatku...

Sestra Bohumila Petrová poznala Boží lásku a péči a ochranu - slyšela jeho hlas a odpovídala na něj svým životním stylem. A také zapojením se do církve a její služby. V létě 1934 se vdala za Františka Timothea Petra, faráře železnobrodského sboru Jednoty bratrské. A vlastně se vdala i za železnobrodský sbor a Jednotu bratrskou... Žít s farářem, který má na starost více než dvoutisícový sbor s velkou diasporou a četnými aktivitami nutně znamená, že bude pečovat nejen o manžela a rodinu, ale také o celý ten velký zástup lidí. Znamená to starat se nejen o vlastní domácnost, ale mít v péči celé zázemí sboru. A sestra Petrová obdivuhodně dovedla při péči o rodinu - narodili se jí tři synové - vytvořit manželovi a jeho náročné službě pokojné a šťastné zázemí. V neposlední míře hlubokým zájmem o sbor a církve, o to, aby se služba Ježíši Kristu rozrůstala a aby vzniklé společenství bylo soudržné a svědčící o Boží lásce. Téměř 40 let měla tuto velkou „domácnost“. Kolik věrné práce, odříkání, ale i radosti je obsaženo v tomto čase!

Sestra Petrová musela umět vycházet s málem, aby to stačilo. A kolik hostů přitom bylo na faře v její péči, těch předem hlášených i těch, které manžel přivedl po shromáždění neplánovaně na oběd... Vzpomeňme na dobu, kdy byl sbor velice zadlužen - tehdy sbor ještě vyplácel svého kazatele přímo - a je třeba říci, že svému kazateli dlužil plat třeba i půl roku a více... sestra Petrová v ohlédnutí na tu dobu řekla: „Často jsme čekali, jaká bude v neděli sbírka, abychom si mohli v pondělí koupit chleba!“ Kolik odříkání musela se svým manželem a celou rodinou prožít. A jaká musela být její vnitřní síla - a láska ke sboru a církvi - že s manželem neřekli: půjdeme na lepší, zajištěnější místo. Musela v tom být jakási krásná „zarputilost“: nepovolit a nezastavit se na překážkách. Kristus jim za to stál... A ze svého nedostatku - dostatku pečovala až do posledních chvil i o ptáčata, která na jejím balkóně vždy něco našla do zobáčku. Dovedla, uměla, chtěla se spokojit s tím, co jí nebeský Pastýř poskytuje. Ne každý to dovede jako sestra Petrová.

Mohli jsme obdivovat její radostnou povahu, se kterou dovedla překonávat i tělesné obtíže vysokého věku. S nebyvalým humorem dovedla přecházet všelijaké komplikace

a dokonce i své úrazy a to, co se zrovna nepovedlo na 100%. I své nemoci a tělesné problémy stárí. Do poslední chvíle. Je to obdivuhodné...

Veliké občerstvení od Hospodina byl pro sestru Petrovou dar hudby. Radostně jím sloužila. Byla varhanicí našeho sboru a dlouhá léta dirigentkou výborného pěveckého sboru, který pod jejím vedením nastudoval i náročné skladby ke službě nejen v našem sboru, ale i v jiných sborech Jednoty bratrské a ekumeně. Byla i výbornou učitelkou hry na klavír. Ještě v jejím vysokém stáří ji navštěvovali bývalí žáci a žákyně - a ona z toho měla velikou radost. A občerstvením a potěšením byla její vnoučata a v jejím stáří i pravnoučata... Radostné věci uchovávala ve svém srdci jako Boží dar. Když jsem s ní naposledy mluvil v turnovské nemocnici, byl jsem dojat, jak vděčně přehlížela svůj život. A s humorným nadhledem. Ale zcela vážně s vnitřní jistotou řekla: „kdo dobře žije, může i dobře umřít“. Ani v poslední chvíli pozemského života člověk nemusí být sám, když žil se svým Bohem a Spasitelem po celý život.

Sestra Petrová zasedla k nebeské hostině, kterou si nemůžeme sami připravit a sami se k ní vloučit. Byla pozvána svým Spasitelem, aby přebývala v domě Hospodinově - navěky a navždy... Došla cíle svého života, své služby své naděje. Mohla by vyznat s Komenským: „kdo Boha má, může postrádati všeho, neboť má nejvyšší své dobro a život věčný s Bohem a v Bohu navěky.“

Se sestrou Bohumilou Petrovou jsme se rozloučili v naší železnobrodské velké modlitebně v pátek 17. června. V závěru shromáždění při poslední písni po dlouhé době opět zazněly staré varhany, za nimiž proseděla dlouhý čas svého života v radosti...

J. Polma

Kořenov

První srpnová neděle 7. 8. patřila setkání „Polubňáků“ v kostelíčku v Kořenově. Sjeli se už na dopolední shromáždění, ke kterému byl pozván kázat bratr Pavel Smetana, emeritní synodní senior Českobratrské církve evangelické. Kázal na slova evangelia podle perikop: Matouš 21, 28-32 - podobensvtví o dvou synech, které otec posílá pracovat na vinici...

Byli jsme velmi rádi, že bratr Smetana ochotně přijal i další pozvání, aby po kázání promluvil o exulantech pro víru a o Zelowě. Pro mnohé to bylo otevření prostoru, který doposud nějak „unikal“ našemu zájmu a vědomostem.

Počasí se tentokrát projevilo nepříznivě, padaly i kroupy, a tak jsme se svými zpěvy při harmonice bratra Plívy byli uzavřeni v milém kostelíku. Opustili jsme jej po druhé hodině odpoledne, když jsme se přesunuli k obědu v hotelu Adria - bývalém horském domově Jednoty bratrské. To byla také možnost vzpomínat i těšit se ze sebe navzájem.

J. Polma

Jesenný 2005

Opět nás po roce brána času - porta temporum odnesla z dnešní reality. Přenesla nás do doby apoštola Pavla, za kterým jsme se během celého tábora vydávali. Obyvatelé čtyř měst, do kterých psal apoštol Pavel dopisy - korintští, efezští, filipští a tesaloničtí - ho následovali po jeho cestách z Jeruzaléma do Říma. Každé dopoledne na ranním programu nejprve slyšeli, kam apoštol šel, co tam vykonal a zakusil, aby se mu potom přes den uměli lépe přiblížit. Byli část dne slepí - museli poslepu rozeznávat předměty a plnit úkoly. Snažili se vydržet co nejdéle mlčet. Plnili úkoly, aby dostali potřebné body na cestu po mapce cest apoštola Pavla. Výsledky byly velice těsné. Body získávali po celou dobu tábora - během denního programu v táboře i během nočních her. Vydali jsme se také na dva celodenní výlety. Jeden byl po Riegerově stezce ze Semil a druhý na hrad Navarov.

Poslední noc se konala noční bojová hra: Snad nejdůležitější úkol byl bezpečně pronést kolem římského vojska kříž s dopisem, nalézt apoštola Pavla a dopis mu přečíst.

Záleželo na každém jedinci, celá skupina se musela tajně proplížit okolo nebezpečných vojáků. Někteří se ukázali jako výborní vůdci - skvěle se postarali i o ty nejmladší. Nehledě na to, že v každé skupině byl jeden německý

účastník tábora. Ale během týdne si naši stateční zvykli se mezi sebou dorozumět. A bojovka to byla i pro vedoucí, kteří číhali v tmavém lese, s římskými helmami na hlavě. Ještě že jsme se předtím posilnili skvělou slavnostní večeří.

Jediné čeho by se snad dalo litovat bylo počasí, které nám opravdu neprálo. Téměř celý týden pršelo a byla zima. Ale i tak jsme si tábor užili. A poslední den byly vidět slzy. Bohužel už někteří kvůli věku neprijedou. Ale třeba je za čas uvidíme jako nové vedoucí...

Celou dobu jsme si zpívali písničky, mezi kterými nechyběla hymna složená naším hlavním vypravěčem Ondřejem Halamou. Její refrén zní:

Z Jeruzaléma až do Říma / kráčíme k věčnému městu,
i když se ztrácí nám před očima, / neopustíme tu cestu.

Kamila Polášková

„Exulant“ jel do Lešna - aneb cesta s dobrým nápadem

Výbor občanského sdružení Exulant odjel na dny 4. - 6. července do Lešna ke svému výjezdnímu zasedání. A jaký to byl nápad, který s sebou vzal? Uspořádat v Lešně v roce 2008 komeniologické sympozium k 380. výročí příchodu Komenského s dalšími exulanty do Lešna. Tato myšlenka byla nabídnuta představitelům města a dalším veřejným institucím.

Program v Lešně byl velmi zajímavý. Nejprve byl rozšířený výbor Exulanta přijat ředitelkou Městské knihovny. V knihovně měl večer přednášku Pavel Smetana, předseda Exulantu (a emeritní synodní senior ČCE) o Janu Husovi - pro polské posluchače byla přednáška vytištěna v polštině. Hudební vložku přednesl na kytáře P. Čáp. Po přednášce následoval přesun do zámku blízko Lešna, kde pro Exulanta uspořádal „prezident“ - primátor města slavnostní večeři.

Druhý den ráno směřovaly naše kroky do Okresního muzea, abychom si prohlédli výstavku zaměřenou na historii Jednoty bratrské v Lešně - je tu vystaven i krásný kalich k večeři Páně se smaltovaným znakem Beránka. Následovalo pozvání na lešenskou radnici. Přivítal nás primátor Tomasz Malepszy a spolu s dalšími radními nás seznámil s historií i současností města.

Následovalo přijetí části výpravy u rektora a senátu Vyšší státní školy Jana Amose Komenského. Škola nemá dlouhou historii, byla otevřena roku 1999, ale její rektor prof. Dr. Wiesław Osiński nás seznámil s její vizí - budoucí proměnou na univerzitu. Shlédli jsme videozáznam ze slavnostního odhalení sochy J. A. Komenského před budovou školy při otevření akademického roku 2003/2004, při němž promluvila i Petra Buzková, naše ministryně školství. Také nám zazpíval pěvecký sbor této školy. Pak zástupce školy a br. Smetana položili kytičky „před Komenského“.

Zatímco větší část delegace Exulanta vyšla na prohlídku města, bratři P. Smetana, zelowský farář M. Jelínek a J. Polma jeli do Poznaň za ř. k. arcibiskupem ke kratičké návštěvě. Důvodem byla žádost, kterou přednesl br. Smetana, zda by bylo možné, aby kostel sv. Jana v Lešně (bývalý kostel Jednoty bratrské) mohl být několikrát do roka zapůjčen evangelíkům. Přímou odpověď pan arcibiskup nedal - s odvoláním na ekumenickou komisi jeho úřadu.

V podvečer v sále radnice byl představen znovu Jan Hus vybranými texty dopisů z Kostnice a ze Zprávy o umučení MJH od Petra z Mladoňovic. (Přednášeli MUDr. J. Čáp česky a W. Jelínková polsky, hráli P. Koutník na klavír a P. Čáp na kytaru).

Celé zasedání výboru Exulanta bylo zakončeno ekumenickými bohoslužbami v luterském kostelíku, při kterých P. Smetana převedl do současného jazyka Husovo kázání na text Lk 5, 1-11, povolání rybářů u Genezaretského jezera. Bylo pěkné, že na shromáždění přišel i primátor města.

Středeční návrat domů někteří účastníci zájezdu uskutečnili přes další exulantské osady (Velký Tábor, Malý Tábor, Černín nebo Střelín, Husinec, Poděbrady). Výbornými průvodci a tlumočníky nám byli manželé Wiera a Miroslav Jelínkovi ze Zelowa. Díky jim!

J. Polma

Veritas zve

„Konfesilonálny exil ako fenomén dejín Európy raného novoveku“ - přednášku na toto téma přijede přednést PhDr. Eva Kowalská, DrSc, odborná pracovnice Historického ústavu Slovenskej akadémie vied z Bratislavy na XXII. seminář historické společnosti Veritas.

Seminář se bude konat v Pardubicích v sobotu 15. října 2005 v 10 hodin, a to v sálku na faře Českobratrské církve evangelické v ulici Sladkovského č. 638. Všichni zájemci jsou srdečně zváni!

(K ulici Sladkovského jedou od nádraží trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru (3. zastávka). Fara je několik domů dal za kostelem.

Česká duchovní píseň

Dr. B. Kejř

S křesťanstvím přichází do naší země i duchovní zpěv. Z prvních století, kdy se u nás začalo prosazovat křesťanství, nemáme však žádné zápisy. Je téměř jisté, že převládal zpěv liturgický, zpívaný latinsky, s krátkou přestávkou, ve které se přechodně prosadil zpěv slovanský. Církev nepřála zpěvu lidovému, viděla v něm zbytek pohanství. A protože se zpívalo latinsky, je přirozené, že zpěv v kostele byl vyhrazen kněžím, tak zvaným kanovníkům. Kanovníctví byla prebenda, která slušně vynášela. A někteří kněží dovedli této prebendy využívat, aniž by se namáhali plnit úkoly, ke kterým byli povoláni. Zachoval se zápis o tom, že kanovník Bartoloměj byl v roce 1251 zbaven kanovnické prebendy, protože chodil nedbale do kůru. A totéž se přihodilo později (v roce 1305) kanovníku Divišovi, protože se za celých třicet let ani jednou v kostele neukázal. Že šlo především o výnos z prebend, ukazuje případ Husova současníka Závíše. Ten měl farářství prachatické a kanovníctví olomoucké, a navíc dostal od papeže v roce 1397 kanovnickou prebendu u sv. Jiljí s tím, že mu nemají překážet prebendy dosavadní. Závíš byl původně Husovým přítelem, ale rozešel se s ním. Hus mu vytkl, jak může opatrovat duše v Prachaticích, aniž tam bydlí.

Není tedy divu, že církev lidovému duchovnímu zpěvu nepřála a vyhrazovala duchovní zpěv kněžím. Už v roce 379 synoda antiochenská zakázala zpěv žen v kostele. V roce 561 byl vydán zákaz nových zpěvů, později pak byl vydán soubor schválených zpěvů církevních. Texty těchto zpěvů nebylo dovoleno měnit, mohly se měnit jen nápěvy a byla připuštěna koloratura, která se časem velmi rozšířila. Ještě v roce 1406 zakazuje pražský arcibiskup lidový zpěv s výjimkou písní Bůh všemohoucí; Hospodine, pomiluj ny; Jezu Kriste a Svatý Václave. Byla to reakce na šířící se zpěv lidový. Proti duchovnímu zpěvu věřících byli i Matěj z Janova a Milíč z Kroměříže. A naopak mu přál Bernard z Clairvaux (12.století), který kritizoval tehdy obvyklou koloraturu a zpívání v cizím jazyce. Přejné stanovisko k lidovému duchovnímu zpěvu měl i kazatel Konrád Waldhauser, který zavedl v Praze, kam přišel v roce 1363, píseň Bůh všemohoucí. Byla zpívána celým shromážděním lidu o velikonocích. Byl to první průlom do tehdejší praxe, kdy bylo dovoleno zpívat jen jednu píseň, starou Hospodine pomiluj ny. Je však nepochybné, že začátkem 15. století se začíná prosazovat duchovní zpěv lidový naplno. Začátky tohoto hnutí můžeme vidět v

betlémské kapli, protože Mistr Jan Hus byl zastáncem lidového zpěvu duchovního a usiloval o to, aby duchovní písně zpívali všichni přítomní. Husitství pak dává církvi mnoho duchovních písní, z nichž se některé nacházejí v tzv. Jistebnickém kancionálu (cca 1420), znovu po staletích objeveném v roce 1872 v Jistebnici na Tábořsku. Tento kancionál podává také autentické znění husitského chorálu Kdo jste Boží bojovníci. Když Smetana zpracovával ve svých symfonických básních téma tohoto chorálu, nebylo úplné znění známo a v symfonických básních Smetanových je použita zkrácená, ústně dochovaná verze. Ještě starší je rukopis vyšebrodský, datovaný do roku 1410, patrně vůbec nejstarší dochovaný hudební záznam.

Jan Hus považoval duchovní píseň za zpívanou modlitbu. Duchovní píseň lidová měla však i další funkci. V 15. a 16. století neuměli ještě mnozí lidé číst a písně sloužily i k osvojení si základů křesťanství. Duchovní píseň středověká se liší od písní novějších silným nábojem objektivit, nenacházíme v ní výlevy citů, kterými se vyznačuje zvláště píseň americká 19. století.

Nejstarší českou duchovní písní je Hospodine, pomiluj ny. O jejím vzniku nemáme žádnou písemnou zprávu, ale její vznik kladou muzikologové do století dvanáctého. Patrně ze 13. století je další stará duchovní píseň Jezu Kriste, zpívaná na německý nápěv. Závěr slok, kde nyní zpíváme „z tvé milosti“, tvořila původně slova kyrie eleison.

Ze zpěvníků, které následovaly, sluší zmínit Franusův rukopisný kancionál z roku 1505, který pro tamní literátské bratrstvo pořídil měšťan královéhradecký Jan Franus. Dále nenotovaný zpěvník kněze Václava Miřinského z roku 1522, vydávaný od roku 1531 jako Husitský kancionál v různých vydáních. Obsahoval také některé bratrské písně. Ale opravdový rozvoj duchovní písně nastává až v Jednotě bratrské. A to v takové míře, že nakonec došlo ke kurioznímu usnesení bratrských starších. Ti v roce 1549 zakázali skládání nových písní! Je sice skutečností, že první notovaný bratrský kancionál vychází poměrně pozdě, až v roce 1541, tedy víc jak 70 let po založení Jednoty, ale předcházela mu nenotovaný bratrský kancionál z roku 1501, který se dochoval bez dat a bez titulního listu a je podle všech známek základem dalších bratrských kancionálů. První notovaný bratrský kancionál vytiskl a vydal v roce 1541 Pavel Severin v Praze. Protože jej sestavil B. Jan Roh, nazývá se kancionálem Rohovým. Z tohoto kancionálu čerpají všechny další bratrské kancionály. Je zajímavé, že jeho dlouhý titul začíná slovy „písně chval božských“. Už tedy naši pradávni předkové považovali chválení Pána Boha za přední úkol křesťanů. Když se tedy dnes prosazují popěvky, jejichž podstatou je chvála namnoze chudičká, nejde o nic nového. O potřebě chval věděli již v 16. století, ale dovedli ji vyjádřit způsobem případnějším. Sluší však zmínit, že již o 10 let dříve vyšel první notovaný bratrský kancionál v jazyce německém. Zpracoval jej B. Michael Weiss a vytiskl v roce 1531 v Mladé Boleslavi B. Jiří Štyrsa. Tento kancionál je dokladem, že národnostní otázka neměla v té době větší důležitost a že Jednota byla tehdy společenstvím internacionálním.

Daleko nejznámějším bratrským kancionálem je však kancionál šamotulský, vytištěný v roce 1561 v Šamotulech v Polsku. Sestavil jej B. Jan Blahoslav. Byl pak vydán v roce 1564 i v Ivančicích (či Evančicích, jak se tehdy říkalo) a později vydáván i na jiných místech. Chorálník k evangelickému zpěvníku uvádí 8 různých vydání tohoto kancionálu,

ivančický nepočítaje. Šamotulské vydání je nerozlučně spojeno s osobou Jana Blahoslava. V Jednotě ovšem nebylo obvyklé svěřovat práci tak důležitou jednomu muži, redakce kancionálu byla prací kolektivní a ostatní bratři mnohé Blahoslavovy návrhy nepřijali. Blahoslav přiznává, že „v kancionále je nemálo písní, které by ještě pilníka potřebovaly“ a dále: „mohu říci, že mi velmi žalostné bylo, že se to má tak k tištění dávati, jak se to dávalo“. A po vydání kancionálu ivančického v roce 1564 píše: „A kdyby to Pán Bůh dátil ráčil, abych i já ještě prve než umru, ten kancionál v jiném peří viděl, přijal bych to od jeho milosti za zvláštní veliký dar“.

Ještě v jiné důležité věci se při sestavování šamotulského kancionálu Blahoslav neprosadil. Chtěl v tomto kancionálu uveřejnit rejstřík autorů, ale ostatní bratři s tím nesouhlasili. „Ten obyčej nebyval v Jednotě, aby se měli tím chlubit, když kdo co dělá“. Blahoslav ale rejstřík stejně připravil, i když věděl, že tištěn nebude. V úvodu případně říká: „Jednota-li Písmo svatými či Písma svatá Jednotou se řídit mají? Zdali nevíme, kdo které knihy psal, který prorok, evangelista či apoštol? Tedy jaká neslušnost, kdybychom i věděli i jiným pověděli, která či píseň je v tom kancionálu? Ne ven na světlo jsem to vydal, ale.... aby to povědomé bylo pro budoucí potřeby, které by někdy nastati mohly“. Ta potřeba nastala. Jak je nám dnes vzácné, že víme, která z písní, jež zpíváme, je Augustova, Blahoslavova, Lukášova. V Blahoslavově rejstříku máme autorské údaje k 527 písním, všech písní v šamotulském kancionále bylo 735, zřejmě tedy Blahoslav původ některých písní neznal. K tomu ještě osobní poznámka. Když jsme v Církvi bratrské připravovali nové vydání kancionálu, který pak vyšel v roce 1965, ozvaly se z úst některých vážených bratrů kritické poznámky, žádající, aby se jména autorů neuváděla. Jak je vidět, objevují se stejné námitky i po 450 letech. A Křesťanské sbory (dříve jsme je poněkud nepřipadně jmenovali darbisty), dodnes ve svém zpěvníku autorské údaje nemají).

(pokračování)

čtenáři čtou...

Takový obyčejný den, aneb jak si ateista, farář a majitel nočního klubu společně četli evangelium

Jak vypadá takový obyčejný den? To se člověk probudí, otevře Hesla a vítá ho slovo, které si čtou lidé dnes asi v padesáti jazycích světa. Slovo, které je v obyčejném dni, ať prší nebo svítí slunce, vždy jasným paprskem, který osvětluje další kroky naší životní pouti.

A cože je potřebí udělat v takový obyčejný den? Tak třeba dnes: je potřebí, abych sedl ke stroji a napsal článek o tom, jakým neobyčejným způsobem se k nám Pán Bůh sklání a dává se nám poznávat. Napsat článek... Ale k tomu je potřebí se soustředit a dát myšlenkám správný směr - tak jako když paprminek se dá na cestu, běží a běží, stává se z něho potůček, který míří šťastně ke konci své cesty.

Ale právě to soustředění není tak jednoduché. Bydlíme velmi blízko nemocnice. Otevřenými okny vane vůně rozkvetlých třešní, ale co chvíli - zvláště když člověk myslí, že konečně navázal souvislou myšlenkovou nit, rozřízne ticho jarního dopoledne ostrá

siréna sanitky, která se řítí strašnou rychlostí pod našimi okny. Je po „myšlenkové niti“ a člověka napadá: copak musí kolem nás jezdit tolik sanitek? A musí při tom tak strašlivě výt, že se to člověku zařezává do uší i myslí a vede ho to až k nevraživým myšlenkám? Musí tím ostrým zvukem naplňovat celé město?

A najednou se v takový obyčejný den stane něco neobyčejného. Běh myšlenek se soustředí na něco docela jiného: na prudkou bolest, vystřelující zpoza prsní kosti a na naléhavou potřebu kyslíku, protože nemohu dýchat, dusím se - a už jen jakoby z dálky slyším známý hlas: „dýchej, prosím tě, dýchej!“ A vím, že tohle nezvládnou, že potřebuji naléhavě pomoc - a to právě od lidí z té děsivě vyjící a křičící sanitky! Právě v takových chvílích, kdy člověk lapá po dechu, kdy se dusí a upadá do bezvědomí, poznává, co znamená někdy minuta pro lidský život. Mnoho z té chvíle nevnímám, ale přece něco zůstává v mém vědomí. Ječící sanitka zastavuje u našeho domu - a už jsou u mne. Tep nehmatný, tlak prudce klesá - slyším jako z dále: „Honem injekci, kyslík - jedem!!“ A to už jsem v autě, které se rozkřičí a dává se do zběsilého letu ulicemi města.

V těchto sanitkách nejedí andělé v bílém rouchu a s křídly, ale lidé v kombinézách barvy krve. A právě ti mi přispěchali zachránit život. V polovědomí vnímám nejen jejich profesionální rychlost, ale i velmi lidský přístup k nemocnému a obrovskou laskavost. Já vím - a chci vás o tom ujistit - že to byli andělé. Docela určitě. Když jsem s nimi absolvoval tu krkolomnou cestu do nemocnice, vůbec jsem neprotestoval, že dělají takový rámus a ruší lidi, jen jsem toužil být co nejrychleji na operačním stole, aby nebylo pozdě, protože šlo o život. O m ů j život! Dnes vím, že až zase uslyším pod okny jakot sanitky, budu myslet především na toho neznámého, kdo pomoc potřebuje, a na ty, kdo se k němu šlehou rychlostí blíží, aby mu pomohli.

Nakonec - díky Bohu, lékařům a pokročilé lékařské vědě - se ocitám už bez bolesti na pokoji číslo I. Jsme tu jenom tři pacienti, všichni ve stejných bílých košilkách. A představujeme se navzájem. Je to zvláštní společnost, která se tu sešla: Ateista, majitel nočního baru a starý farář. O čem si my tři máme povídat, dokud nás únava neukolébá ve spánek? V té chvíli mi ani nenapadlo, kam mi asi dali moji Bibli, natož abych si v ní četl. A pak to z ničeho nic přišlo. Ten ateista povídá: „Přečtěte nám něco, pane faráři, z té vaší knihy!“ Byl jsem velice překvapen, ale ihned jsem našel svou Bibli, nalistoval evangelium podle Lukáše a čtu podobenství o ztracené ovci a ztraceném penízku. A na nemocničním pokoji se ozývá: „Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila. Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.“

Nepřidávám k tomu svá lidská slova, ale přeji si vroucně, aby alespoň něco ze slyšeného zůstalo nenadálým posluchačům v mysli - a s hlubokou vděčností k Bohu za tento „takový obyčejný den“ usínám...

Jindřich Halama st.

ráj srdce

Mám doma vázaný sešit s nápisem „Diktáty“. Dala mi jej před lety členka Jednoty bratrské, spisovatelka Leontina Mašínová. Jezdával jsem za ní, tehdy devadesátiletou paní, před pětaticeti lety při našem pobytu v Ostroměři na kole do Lázní Bělohradu, kde bydlela. V sešitě, zavedeném po vzniku naší republiky v roce 1918, jsou krásným kantorským rukopisem, jaký mívál i můj tatínek, vypsány příběhy pro diktáty žákům. Jsou pozoruhodné tím, že v nich nešlo jen o cvičení v gramatice. Měly i výchovný záměr:

Ejhle, budu hledati, co bylo ztraceno.

Ředitel londýnského vězení byl jednou všecek zoufalý nad zdivočelou ženou, která se ve vězení chovala jako dravec a všem se zdála nevyhoiditelně zločinnou. Jednou se nabídla paní z Armády spásy, že ji navštíví. Hlídače nechala venku, samotna vstoupila do cely, spěchala hned k uvězněné, jež sedíc na židli zírala ztrnule z okna, a políbila ji na čelo. Potom ji uchopila za ruku. Uvězněná nevěděla, co se s ní děje. Snad ji nikdy v životě nikdo nepolíbil. Hlasitě zavzlykala a dala se sebou mluvit jako dítě. Návštěvníci svěřila celý svůj život. Když byla propuštěna z vězení, byla jako vyměněna. Od té doby je nejobětavější spolupracovnicí Armády spásy. Kolik lidí naoko nevyhoiditelných mohlo by býti zachráněno podobnou návštěvou sesterského a bratrského účastenství!

President Lincoln

Kdysi vyjel si americký president Lincoln koňmo na venkov. Uviděl vepře, jak se dusí v bahně a marně se namáhá, aby z něho vyběděl. President slezl s koně a vepři pomohl. Ovšem že se při tom celý umazal. Událost se roznesla a kde kdo se divil, jak mohl president tolik se namáhati s vepřem. Tu pravil: „Neučinil jsem toho jenom kvůli vepři, nýbrž také kvůli sobě.“ Co tím míní? Jistotně to, že když činíme něco dobrého nebo soucitného, netýká se to pouze jiných, nýbrž také nás samých, poněvadž naše síly cvikem se otužují. Kdyby byl Lincoln nechal vepře se trápit, byl by hlas soucitu v něm zvykal si na umlčování. Potom byl by snad nechal také černochoy se trápit v bahně bídy a otroctví a nestal se osvoboditelem otroků, neboť při tom byl také všecek poházen špínou a mnohdy div si nezoufal.

O bohatství.

Nelze si všechno koupiti za peníze! Bohatství vždy přináší kletbu, považuje-li se za nejcennější v životě. Přináší pozeňání, je-li v rukou lásky a skromnosti. Dá-li se však na první místo a láska a skromnost se mu obětuje, přeměňuje život v pustinu a nepomohou vybraná jídla, krásně zařízené komnaty, ani daleké cesty; neboť k životní radosti je lidem tisíckrát nezbytnější bohaté srdce a dobré svědomí než nabitá peněženka a vůz první třídy. Kdo si to ujasní, nikdy nepřijde do pokušení, za čocovici bohatství prodati a zanebatí, co je v životě nejlepšího: pevný charakter, čisté srdce a milující duši.

Historie o původu Jednoty bratrské

Druhý díl psání tohoto (4)

18. chrám boha neobsáhlého že všecken svět jest, a kdož kostely, kláštery, modlitebnice stavějí tím úmyslem, že by v nich lidé milost a dobrotu boží snáze najíti mohli, ti že velebnost jeho božskou sužují a ztenčují.

19. kněžské roucho, oltářní ozdoby, pallia, korporály, kalichy, patény a jiné jim podobné nádoby že k žádné platnosti nejsou.

20. že kněz na kterémkoli místě a kteréhokoli času může svátosti od Krista pána nařízenou žádajícím posloužiti, a že dosti jest, aby sama toliko slova ustanovení večere páně říkal.

21. o přímlyvy svatých, kteříž s Kristem v nebesích kralují, že se lidé daremně utíkají, poněvadž oni jim nic prospěti nemohou.

22. Uříkání a zpívání hodin řeholních že daremně čas tráví.

23. že žádného dne světiti a od prací zaháleti nesluší kromě dne nedělního, svátkové svatých, že mají býti zavrženi.

24. posty také od církve nařízenými že sobě lidé nic nezasluhují.

Kterézto artikule tentýž papež s Viklefovými a Husovými srovnává a praví o husitích, že k valdenské sektě přistoupili. A pro ty artikule valdenských a Viklefovy mistr Jan Hus a Jeroným že sou upáleni, a protož, kdož se k Husovi zná, ten se i valdenských odčísti nemůže. Z těch tedy artikulů může každý jejich náboženství poznati, a proč jsou za kacíře odsouzeni, vyhánění i pálení od rotý papežské bývali, porozuměti. A že se jim to od nich dalo, nic divného není. Zdaliž sou oni toho mnohým jiným pobožným nečinili a nečiní pro dosti špatné věci a ceremonie, když se jen s nimi v něčem nesrovnávají, ano oni všechny Čechy, ješto byli s nimi ve všem kompaktáty srovnání pro sám kalich za kacíře odsoudili a odsuzují (ovšem pak Němce) jakž to sám Pius papež českým legátům mluvil, řka: “Pusťte od toho pod obojí přijímání, však jest to kacírství (aj, hle, tu již Kristus odsouzen, jenž to ustanovil i apoštolé i první církev, jenž toho tak užívala) i jaký tedy div, že se to stalo valdenským.

Jak sou pak oni pobožní byli ti valdenští, jediné toto svědectví krále Ludvíka francouzského připomeneme, kterýž, když k němu přistoupili jeho kardinálové a biskupí, žalujíce na valdenské a chtěíce aby je dokonce vyhubil, že sou kacíři, bludaři, traviči, neřádného obcování etc, oni pak zvěděvše o tom suplikovali králi, aby jim bylo dáno slyšení.

Ale kardinálové bránili jich slyšení, pravíce, že kacířům nemá býti dáno slyšení. Tedy král řekl jim: “Já (prý) kdybych měl proti Turku nebo i proti samému ďáblu bojovati, kdyby se volal k slyšení, chtěl bych ho nejprvé slyšeti.” A protože jim slyšení dal a ptal se jich, jakou mají víru a náboženství. A oni vyznali, že písma svatá a zákon přijímají i víru obecnou křesťanskou drží, přikázání božská zachovávají a svátosti právě v církvi přijímají. A že prosí, aby se král na to vyptal, a najde-li se jinač, že se z žádného trestání nevynímají. A protože spravedlivý král, aby vyzvěděl, jest-li to tak, poslal tam mistra Parva dominikána, zpovědníka svého, kterýž zkusivše jich všelikými otázkami, dal o nich zprávu králi, že ti lidé krtí se k artikulům víry a přikázáním božím se učí, dny páne nedělní nábožně světi, slovo boží káže a hříchů všech, zvlášť kouzlů, trávení, smilství, že se varují, a že v svých chrámech žádných obrazů a ozdob nemají. Což když král vyslyšel, netoliko mandátu na ně nevydal, ale ani táhnouti proti nim nechtěl a jich hubiti nedopustil, ale přísahu svou v to vložil a řekl: „Ti lidé sou lepší nežli já i se všechněmi svými katolíky a zahnal od sebe jejich žalobníky.“

A nachází se napsáno o císaři Maximilianovi Druhém, že říkával radám svým: “Nečiňte žádnému v náboženství násilí, nebo to jest největší hřích nad svědomím chtíti panovati, to jest zajisté s bohem válčiti a hradu jeho nebeského dobývati.”

Ó, skutkové a řeči krále ozdobující a právě na krále křesťanského náležité. Jak by pak byli starožitní v svém od papeženců oddělení přivedeme také na někoho z jejich strany, ale strany papežské, neb to víc platí, když odporná strana dává svědectví.

Psal tedy proti nim nějaký Reünerus před půl čtvrtě sta lety a praví mezi jinými věcmi o nich i toto: “Sekty kacířské od dávna byly mnohé, mezi kterýmiž všem nebylo horší jako valdenských, a to proto: (1) že jest ze všech jiných nejstarožitnější a jakž někteří píší, hned od času Silvestra papeže, jiní pak že hned od časů apoštolských. (2) že jest nad jiné rozšířenější, a jakž někteří praví, že téměř žádné krajiny a země není, v níž by oni nebyli. (3) že jest ze všech jiných sekt nejnábožnější. Jiné sekty se svým proti bohu rouháním v kacířství spěšně pronášejí, ale tito mají způsob pobožnosti a spravedlivě mezi lidmi živi jsou a dobře všecko o bohu věří a všecky artikule víry vyznávají, toliké samé církvi římské se protiví a jí nenávidí. A protože jim lidé snadno věří.” To ten až potud.

Měli-li pak oni mezi sebou kněží a biskupy, tohoť jsou se naši předkové jistotně na těch tehdejších valdenských, s nimiž mluvivali, doptali i biskupy a kněží jejich znali, nebo oni jim vypravovali, že když Silvestr

zboží a slávu přijal, že jiní biskupové a tovaryši jeho tomu nesvolili, ale od něho se oddělili a tak v chudobě Kristově a v potupení obzvláště zůstávali a zůstávají až do těch časů zachovávající vždy tu posloupnost biskupskou bez přítrže hned od apoštolů, však toho příjmení, aby valdenští slouli, neměli, než až se k nim připojil Petr Valda, měšténin lugdunský, léta 1160 a to náboženství patrněji a svobodněji obnovil (o čemž viz šíře in “Cathalogum Testium Veritatis” v svrchu citovaném místě), ne že by se tu počalo, ale toliko obnovilo. A odtud i toho jména valdenských, jakž jest lidský obyčej, dostalo, nebo lidé, kde se co a odkud obnoví, rádi tu počátek i jméno pokládají. Jestliže by se komu co nepodobného zdálo, pro starodávnost viz novější důvody.

Nebo mistři pražští, když psali a vydali traktát proti jednotě naší, tedy v artikuli 6. zjevně ukázali, že když těm valdenským velikými pokusenými kněží a biskupi vyhynuli, takže málo jich měli, obnovili sobě to zase od církve římské. Tak jest jim biskup Mikuláš římského svěcení dva kněží, Fridricha Němce a Jana Vlacha, na kněžství světil v klášteře slovanském v Praze při svátku svatého Kříže na podzim za kralování císaře Zikmunda, léta 1433.

A zase, že potom tytéž dva kněze poslali do Bazilie k svěcení na biskupství času letního. A tu že jsou v celém konventu kněžském ordinováni na biskupství času letního léta 1434. od biskupů římských, jakž řád jejich jest. A tak tedy měli valdenští kněží i biskupy z posloupnosti apoštolské, i prvé i potom, když sešlou věc obnovili. A odtud našim jest poslouženo týmž způsobem a z též posloupnosti. Zhaní-li to kdo, i sám sebe i jiné kněžstvo všecko potupí.

Chtěl-li by pak kdo říci, že jsou ti valdenští za kacíře odsouzeni a takže bychom my biskupství od kacířů dostali, na to my málo dbáme, poněvadž ne náрек a praejudicium lidské činí kacíře, ale blud písmem svatým zjevně ukázaný i přesvědčený a neústupnost bludaře v bludu svém. A tak nic na újmu úřadu našemu kněžskému a na zlehčení to není, že ti dobří křesťané nevině za bludaře jmíni byli a tak naříkání, poněvadž i římsští prvotní biskupové také mučedlnictví korunováni byli, anobrž hned jich 33 ohavnou smrtí z světa svedeno v takovémž domnění, že by kacíři a bludaři byli, ješto toho tehdáž při nich nebylo, ale jako dobří křesťané a mučedlníci pro víru křesťanskou usmrceni jsou.

K tomu i církev římská to vyznává, že i u kacířů jest úřad dobrý, když se jen z posloupnosti apoštolské dává a běře, dávej pak a beř neb přijímej kdokoli, jakž o tom i Šturm jesuita světle proti nám píše a slibuje, kudykoli my tu posloupnost prokážeme od kteréhokoli muže apoštolského, třebaš od Jidáše, že nás chce za kněží a biskupy pořádné míti, ačkoli

ještě kacírství ani na valdenské ani na nás řádně prokázáno a dovedeno není a nikdy nebylo a bohdá nebude. A my z milosti boží máme v jednotě kněžství i biskupství pravé, kteréž trojím způsobem může býti provedeno v posloupnosti své:

1. Od Krista podle písem svatých. 2. Máme kněží původní od papeženců ordinované jejich řádem, jakýž nejlepší mají. 3. Máme od valdenských biskupy nejiným než týmž řádem jako i oni ordinované a z též a ne jiné posloupnosti. osobné a zevnitřní a nad to mnohem více z posloupnosti pravé vnitřní, nebo když valdenští tak starodávni jsou, jistěť jest, že jsou s týmž řádem také začali a jeho se nestrhli, poněvadž jest na koncilium nicenském potvrzen...

Po zhynutí pak toho řádu skrze římské jest u nich zase obnoven let svrchu psaných. A oni také našim bratřím o takovém svém řádu a posloupnosti sami oustě s nimi mluvíce, počet vydali a je v tom jako dobře povědomí toho ujistili, že na tom přestati mohli, o čemž o všem nám naši předkové paměti jistě zapsali a zanechali.

Když pak již byli tak v tom, bohem i lidmi, utvrzeni, že jest ta vůle boží (neb jim byla zjevena a rada pobožných lidí s tím se srovnávala) a bůh že tomu chce, jim také že jest to užitečné a spasitelné, aby sobě služebný původ kněžství vyzdvihli a že jest již čas toho, tedy se v to s vůlí a pomocí boží dali a uložili, čehož byl tento čas a příležitost.

1. Strany let; léta páně 1467 již v desíti a více letech po svém oddělení a po mnohých úsilných i útrpných pracech.

2. Strany osob; za kralování krále Jiřího, kralování jeho léta 9. nebo kraloval 13 let a za správy církve římské papeže Pavla Druhého a za Jana Rokycana, ještě vždy voleného v Čechách (však nepotvrzeného) arcibiskupa.

Způsob pak toho vyzdvižení služebníků byl tento.

1. Že ty osoby, kteréž byly od jiných za starší a k radě jiným zřízeny, uznávajíc toho potřebu i čas, aby se to zřízení služebníků již stalo a před se vzalo, toho roku před tím řízení, uložili dvakrát posty a modlitby a ohlásili je mezi obecné bratří všudy po všech krajích země české a moravské, kteříž kde byli, aby se horlivě pánu bohu modlili, aby je takovými služebníky obdařiti ráčil, jichž se nedostává na základ řeči Kristovy: "Žeň jest mnohá, ale dělníků málo. Protož prostě" etc. Což jest se také od nich věrně a horlivě dalo a pán bůh je ráčil slyšeti a naplnil skutečně modlitbu jejich a dal jim to, čehož žádali.